

प्रारंभ

**AN OFFICIAL NEWSLETTER OF
GMERS MEDICAL COLLEGE,
GANDHINAGAR**

2024: Issue - 2 (April - June)

પ્રારંભ

An Official Newsletter of GMERS Medical College, Gandhinagar

2024: Issue 2 (April – June)

Welcome to GMERS Medical College, Gandhinagar

GMERS Medical College, Gandhinagar is an academic institution of repute under The Gujarat Medical Education and Research Society of Department of Health and Family Welfare, Government of Gujarat and located in the city of Gandhinagar, Capital of Gujarat State in Western India. It is one of the fastest growing Medical College of Gujarat. The institute strives to be among the top medical colleges in India in the spheres of medical education, research and health care services.

Dr. Shobhana Gupta
Dean

GMERS Medical College, Gandhinagar

Editorial Board

Chief Editor

Dr. Shobhana Gupta

Executive Editor

Dr. Darshan J Dave

Associate Editor

Dr. Amit M Shah

Student Editor

Mr. Harshil Amipara

Contents

From Editorial Desk: Artificial Intelligence's Impact on Medicine: Striking a Balance for the Future	1
First Optical Keratoplasty: One Donor Gives Sight to Two People	2
Live Workshop of Dermatosurgery	4
Glaucoma Awareness Programme	5
Mid Term Scientific Meet – 2024	6
Celebration of World Blood Donor Day	7
Webinar on "Overview and Need of Antimicrobial Stewardship"	9
Research Publication	9
Celebrating Excellence: Dr. Devesh Joshi's Prestigious Achievements Elevate the Institute's Global Standing	10
Pharmacovigilance Updates	10
જીવન નું પ્રતિબિંબ	11
Sisterhood in Stride	13
MediCeleb Biochemistry Quiz: Winner	14

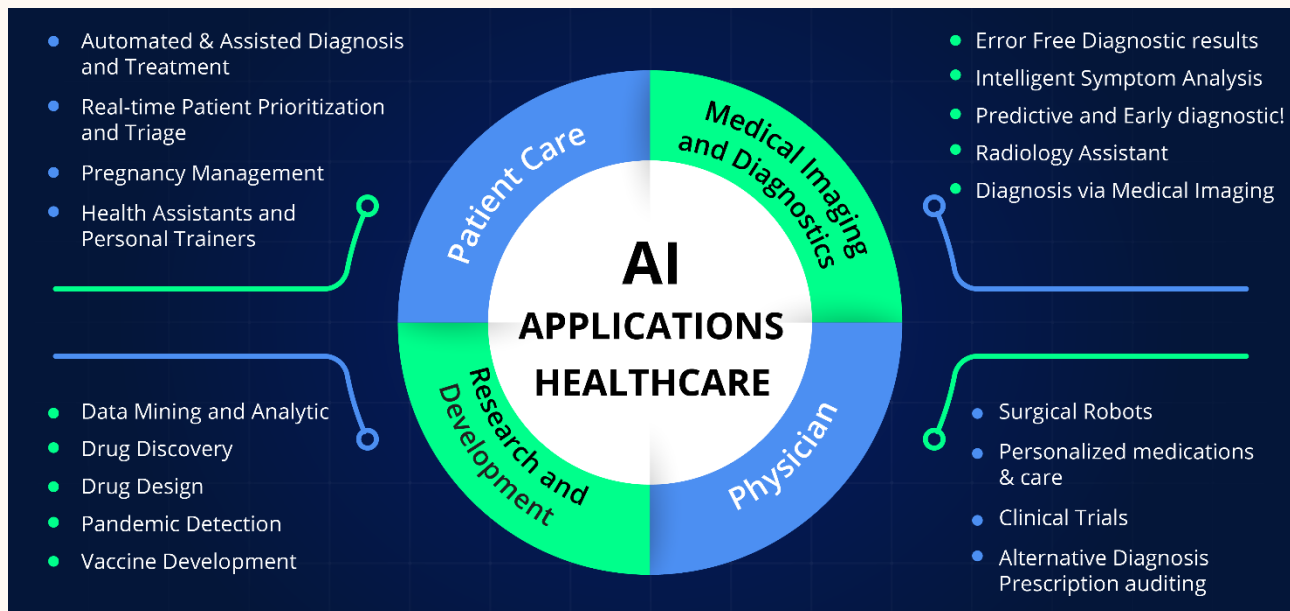
From Editorial Desk:

Artificial Intelligence's Impact on Medicine: Striking a Balance for the Future

The Contemporary World increased use of artificial intelligence (AI) in medicine has profoundly impacted medical education, research, and clinical approaches. AI has the potential to streamline processes, improve diagnostic accuracy, and enhance patient care. However, the unchecked and excessive use of AI in healthcare may have adverse effects shortly. AI has transformed how students learn and engage with medical information in their education. With virtual anatomy lessons and AI-powered educational platforms, students can now access advanced learning tools that deepen their

among medical professionals, potentially compromising the quality of patient care. Unequal access to AI technologies may exacerbate healthcare disparities, impacting vulnerable populations.

Looking ahead, the healthcare community must embrace AI while mitigating its potential negative impacts. To ensure the optimal use of AI in medicine, stakeholders must prioritize continuous education and training on AI technologies, promote interdisciplinary collaboration between healthcare providers and AI

understanding of medical concepts. However, there is a concern that excessive reliance on AI-based learning may lead to a decline in critical thinking and clinical reasoning skills among future healthcare professionals.

In medical research, AI has expedited the analysis of complex data sets, leading to breakthroughs in disease detection, drug discovery, and personalized medicine. While AI-driven research has undoubtedly contributed to scientific advancements, there are concerns about the potential loss of human insight and the ethical implications of fully automated research processes.

In clinical practice, AI has demonstrated its potential in aiding healthcare providers with diagnostics, treatment planning, and workflow optimization. However, more reliance on AI algorithms may lead to complacency

experts, and establish robust ethical guidelines for AI integration. In addition, maintaining a patient-centered approach to care and continuously evaluating the effectiveness of AI applications are crucial for realizing the full benefits of AI in healthcare.

From all perspectives, finding a balance between harnessing AI's capabilities and preserving the human touch in medicine is critical to maximizing the potential of AI while safeguarding against its negative consequences.

Dr. Shobhana Gupta
Dean
GMERS Medical College
Gandhinagar

First Optical Keratoplasty: One Donor Gives Sight to Two People

Corneal transplantation is a surgery in which the cornea of a patient with some pathology is replaced by a healthy donor cornea obtained through eye donation. Institutional eye bank has permission to function as both a corneal retrieval center and a corneal transplant center. Institute is having all the necessary facilities, including a specular microscope, laminar airflow hood, corneal trephines, and surgical instruments.

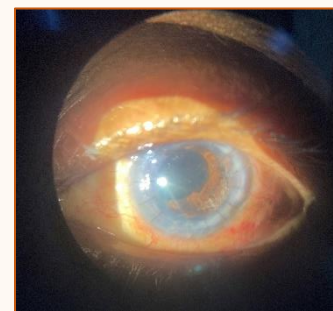
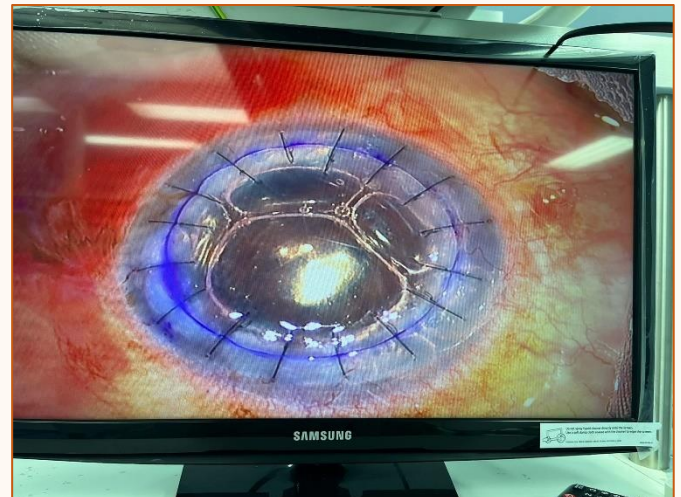
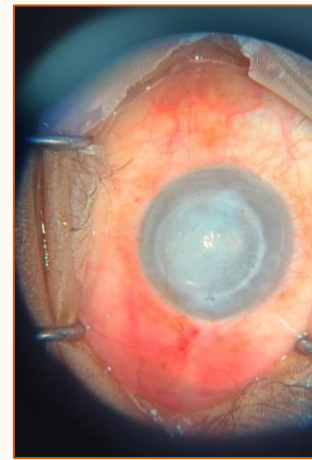

Any patient can donate his eyes up to six hours after death. Once collected by our team of doctors, the eyeball is preserved in a cold chain and refrigerated after being placed in appropriate media. Blood reactivities are checked, and any contraindications for use are ruled out.

The indications for keratoplasty include surgery for non-healing or large corneal ulcers (Therapeutic Keratoplasty); perforated corneas following an ulcer or sterile melts (Tectonic Keratoplasty); corneal scars and opacities (Optical Keratoplasty); and to improve the appearance of the eye (Cosmetic Keratoplasty).

Ophthalmology dept. is maintaining a waiting list of patients requiring surgery, with all their contact details, as the schedule of the surgery depends on tissue availability.

So far, the Ophthalmology Department of GMERS General Hospital, Gandhinagar has successfully performed therapeutic keratoplasty for urgent indications, helping save the eyes of several patients.

Recently, ophthalmology dept. received corneal tissue from a 55-year-old male with a good endothelial cell

count in both eyes. From waiting list, two patients with corneal blindness were called for surgery. The first patient was a 54-year-old female with a corneal scar due to a corneal ulcer, and the second patient was a 57-year-old male with corneal edema and scarring post-cataract surgery performed elsewhere. They had been waiting for a suitable donor cornea for six months. Optical keratoplasty was successfully carried out for both of them at Ophthalmology Operation Theatre, GMERS General Hospital, Gandhinagar under local anesthesia with strict aseptic precautions. Appropriate post-

operative medications were started, and both patients have reported improvement in visual acuity, enabling them to carry out their routine activities independently. With the right treatment and follow-up visits, we expect the patients to regain their functional eyesight, which had previously been a handicap for them.

Keratoplasty is a life-changing surgery for those who require it. Ophthalmology dept. urge everyone to be a part of this eye donation movement.

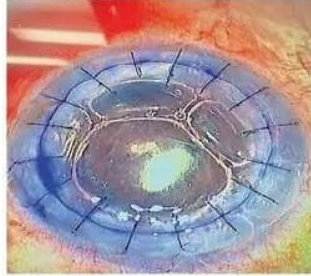
ગાંધીનગર 25-03-2024

અગાઉ આવા ઓપરેશન માટે અમદાવાદ સિવિલ હોસ્પિટલમાં દર્દીઓને રિફર કરાતાં હતાં ગાંધીનગર સિવિલ હોસ્પિટલના આઈ વિભાગમાં આંખના થેરાક્યુટિક કિરેટોપ્લાસ્ટીના પાંચ ઓપરેશન કરાયા

કિતેબ જયસ્થાન | ગાંધીનગર

સિવિલ હોસ્પિટલના આઈ વિભાગ દ્વારા આંખનું થેરાક્યુટિક કિરેટોપ્લાસ્ટીકના પાંચ ઓપરેશન કરવામાં આવ્યા છે. જોકે આવા ઓપરેશન માટે જરૂરી સાધન નહીં હોવાથી આવા દર્દીઓને અમદાવાદ રિફર કરવામાં આવતા હતા. આંખના આ ઓપરેશનમાં આંખમાંથી ચેપવાળો ભાગ કાઢીને દાનમાં આવેલી આંખનો હેલ્થી ભાગ મુકવામાં આવે છે.

ગુજરાત મેડિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ રિસર્ચ સોસાયટી સંચાલિત ગાંધીનગર સિવિલ હોસ્પિટલમાં મેડિકલ કોલેજ શરૂ થયાને એક દાયકા જેટલો સમય થયો છે. જેને પરિણામે સિવિલ હોસ્પિટલના દરેક વિભાગમાં દર્દીઓને તમામ પ્રકારની બિમારીનું નિદાન અને સારવારની સાથે સાથે ઓપરેશન સહિતની સુવિધા ઉભી કરવા માટે અદ્યતન મશીનરો આપવામાં આવ્યા છે. જેમાં સિવિલ હોસ્પિટલના આંખ વિભાગમાં આંખની કિકિના પ્રત્યારોપણનું પ્રથમ ઓપરેશન કરવામાં

આવ્યું છે. જોકે તેના પહેલાં આંખનું થેરાક્યુટિક કિરેટોપ્લાસ્ટી ઓપરેશન પાંચ જેટલા કરવામાં આવ્યા છે. આંખ વિભાગમાં આઈ બેન્ક ઉભી કરવામાં આવતા દાનમાં આવેલી આંખનો ઉપયોગ કિકિ પ્રત્યારોપણ કે થેરાક્યુટિક કિરેટોપ્લાસ્ટી જેવા ઓપરેશન કરી શકાય છે. આ ઓપરેશન અંગે આઈ વિભાગના તબિબ

ડૉ. ખુશી શાહે જણાવ્યું છે કે અત્યાર સુધીમાં પાંચ થેરાક્યુટિક કિરેટોપ્લાસ્ટીના ઓપરેશન કરવામાં આવ્યા છે. જોકે આવા ઓપરેશન કરવા માટે દાનમાં આંખ આવેલી હોય તો જ થઈ શકે છે. આથી લોકો વધુને વધુ આંખનું દાન કરે તો આવા અનેક લોકોને આંખની બિમારીમાંથી રાહત મળી શકે છે.

થેરાક્યુટિક કિરેટોપ્લાસ્ટી ઓપરેશન કર્યા બાદ વિઝન માટે કિકિનું પ્રત્યારોપણનું ઓપરેશન કરી શકાય છે. આ ઓપરેશનમાં આંખમાંથી ચેપવાળો ભાગ કાઢીને તેને બદલે દાનમાં આવેલી સારી આંખનો ભાગ કાઢીને નાંખવામાં આવે છે. નાના બાળકની આંખ દાનમાં આવી હોય તો નાના બાળકની આંખનું જ ઓપરેશનમાં ઉપયોગમાં આવે છે. જ્યારે પુખ્ત વયની આંખ દાનમાં આવતા પુખ્ત વયની આંખના ઓપરેશનમાં ઉપયોગમાં આવી શકે છે. આ ઓપરેશનમાં આંખ વિભાગના વિભાગના હેડ ડૉ. જીગીસ દેસાઈ, ડૉ. શિલ્પા ભટ્ટ, ડૉ. ભાર્ગવી પાર્થ સહિતના તબિબો અને નર્સિંગ સ્ટાફ સહયોગ હોય છે.

આંખની ખામીના લક્ષણો

- આંખમાં ઝાંખુ દેખાય અને આંખ લાલ થઈ જાય છે.
- આંખમાં કુંગથી અલ્સર થવાથી આંખમાં કુલુ પડવાથી આંખનું વિઝન ઝાંખુ થઈ જાય છે.
- આંખમાં ચીપડા વળે અને આંખ ચોટે છે
- આંખમાં પડેલા કચરાને સાફ કરવામાં નહીં આવતા આંખમાં અલ્સર થાય છે

કેવા વ્યક્તિઓને આ ઓપરેશન થઈ શકે છે

ગ્રામ્ય કે શહેરી વિસ્તારના વૃદ્ધોમાં ઘણી વખત લાંબા સમયથી દેખાતું નહીં હોવાની કરીયાદો કરતા હોય છે. આવા કિસ્સાઓમાં થેરાક્યુટિક કિરેટોપ્લાસ્ટીનું ઓપરેશન થઈ શકે છે. વધુમાં કોઈપણ ઉંમરની વ્યક્તિઓમાં આ ઓપરેશન કરી શકાય છે તેમ આઈ તબિબ ડૉ. ખુશી શાહે જણાવ્યું છે.

किसी प्रियजन की मृत्यु के 6 घंटे के भीतर ही नेत्रदान कीजिए, और उन्हें सँजो लीजिए किसी और की आँखों में लम्बे समय के लिए.

Live Workshop of Dermatosurgery

On April 14, 2024, more than 200 members of the dermatology community gathered to attend a one-of-a-kind "Live Workshop of Demagoguery" conducted in association with the SIG Dermatosurgery, Indian Association of Dermatologists, Venereologists, and Leprologists (IADVL) at Department of Dermatology, GMERS Medical College, Gandhinagar. The most thrilling part of the workshop was the opportunity to observe and learn from live surgeries performed by eminent dermatosurgeons of India. These sessions were highly interactive, with audience questions answered on the spot and doubts cleared immediately.

Every effort was made to demonstrate as many techniques as possible, and participants were taught different approaches to manage various clinical conditions. Within the available time frame, effortless and precise demonstrations were conducted for the following surgeries: removal of sebaceous cysts by excision, lipoma removal by excision and Narrow hole extrusion method, compound nevus removal by elliptical excision and punch excision, ear lobe repair, atrophic acne or varicella scars, and vitiligo surgeries.

For each procedure, in-depth discussions covered patient selection criteria, alternative treatment methods, aseptic precautions to follow, post-operative patient and wound care advice, possible complications and their management and prevention, as well as other scenarios patients may present with and how to address them. Engaging conversations between presiding chairpersons, performing surgeons, and the audience made the sessions more insightful and interesting. It was a successful endeavor and a true academic feast.

The Department of Dermatology extends their gratitude to the esteemed patrons, the respected Dean, Dr. Shobhna Gupta and Medical Superintendent, Dr. Niyati Lakhani, for their invaluable support.

Glaucoma Awareness Programme

Glaucoma is the second leading cause of irreversible but preventable blindness worldwide, accounting for nearly 8% of global blindness. Every year, a global initiative is undertaken by the World Glaucoma Association (WGA), and World Glaucoma Week is celebrated from March 10 to March 16 with the objective of raising awareness about glaucoma. The theme for this year was “Uniting for a Glaucoma Free World”. The goal is to encourage everyone to have regular eye examinations to detect glaucoma as early as possible.

As part of this worldwide campaign, the Department of Ophthalmology at GMERS Medical College and General Hospital, Gandhinagar, organized a Glaucoma Awareness Programme on March 15, 2024, at Lecture Hall 3 in the medical college. Under the guidance and mentorship of Dr. Jigish Desai (Professor and Head), Dr. Shilpa Bhatt (Associate Professor), Dr. Mittal (Assistant Professor), Dr. Bhargavi Parth (Assistant Professor); the residents and intern doctors performed a short skit emphasizing the need for early detection of glaucoma among asymptomatic patients and regular follow-up for those already on antiglaucoma medications. An informative lecture on glaucoma prevention and management was also delivered by Dr. Bhargavi Parth.

Glaucoma, often referred to as the ‘Silent Thief of Sight’, is a group of eye disorders characterized by progressive and irreversible damage to the optic nerve, resulting in gradual vision loss and increased intraocular pressure. Depending on the cause, glaucoma may be primary or secondary and can manifest as either open-angle or angle-closure glaucoma, with the latter causing more severe pain and vision loss. Glaucoma is a neurodegenerative disease involving apoptotic death of retinal ganglion cells and axonal injury primarily due to elevated intraocular pressure. This leads to structural defects in the optic nerve, resulting in functional visual field defects and a gradual reduction in the field of vision. Therefore, early detection, periodic evaluation of the optic nerve and visual fields, and assessment and control of intraocular pressure are key factors in managing glaucoma. Compliance with medical management and regular follow-up visits also play crucial roles in controlling this serious, vision-threatening disorder.

The Government of Gujarat has made essential antiglaucoma medications available free of cost, making the medical management of glaucoma cost-effective and economically feasible.

Mid Term Scientific Meet – 2024

The Department of Pediatrics, GMERS Medical College, Gandhinagar, in association with the Academy of Pediatrics, Gandhinagar, hosted the State Level “Mid Term Scientific Meet – 2024” on Sunday, June 16, 2024, in the capital city of vibrant Gujarat, Gandhinagar, under the guidance of the Dean and the Medical Superintendent.

Eminent pediatricians from across the country, along with Central IAP EB members and postgraduate students from various institutions across the state, participated in the summit. Our enthusiastic organizing team, comprising experienced and well-known pediatricians, welcomed all the attendees with a remarkable academic feast and great hospitality. In this scientific meet, topics ranging from office practices to ICU care were covered, which will help PGs and young pediatricians update their knowledge. Panel discussion sessions on recent advances in pediatrics were conducted by various experts and were highly interactive.

Our faculty member, Dr. Devesh Joshi, was a panelist in the discussion on “Difficult Cases of Pediatric Infectious Diseases.” A total of 30 oral papers and 70 posters were presented by postgraduate students. Our 3rd-year NBE resident, Dr. Sayan Kumar Das, won 3rd prize in the Oral Paper Presentation. Other residents were also appreciated for their research work.

We are thankful to our Dean and Medical Superintendent for helping us make the event a grand success.

Celebration of World Blood Donor Day

The Department of Pathology at GMERS Medical College, Gandhinagar, celebrated World Blood Donor Day on June 14, 2024, with a series of impactful events and activities aimed at raising awareness and encouraging blood donation.

Oath Taking Ceremony

The day commenced with a solemn oath-taking ceremony led by our respected Dean, Dr. Shobhana Gupta, and Medical Superintendent, Dr. Niyati Lakhani. Alongside them, doctors, nursing staff, and medical students of GMERS Medical College pledged their commitment to the noble cause of blood donation.

Blood Donation Camps

The Blood Bank of the Pathology Department organized three blood donation camps. One was held in-house for Coast Guard soldiers, while two external camps took place at the CRPF and Military base. Through these camps, a commendable total of 136 blood bags were collected from generous donors.

Acknowledging Voluntary Donors

In line with this year's theme, "20 Years of Celebrating Giving: Thank You Blood Donors," we expressed our gratitude to all voluntary donors by presenting them with gifts and certificates.

Drawing Competition

A drawing competition on the theme of blood donation awareness was held, with 15 participants showcasing their artistic talents. Their insightful and creative paintings were displayed, contributing to the awareness campaign.

Awareness Rally

An awareness rally was organized from GMERS Medical College to the ST bus stand (Pathikashram), involving

doctors, nursing staff, and medical students, to promote the importance of blood donation to the broader community.

Community Outreach in Balva Village

In collaboration with the Department of Community Medicine, led by Dr. Jignesh Chauhan and his team, a rally was conducted in Balva village. Additionally, 3rd-

year medical students performed a skit to educate and encourage blood donation in this rural area.

All these activities were meticulously organized under the guidance and leadership of Dr. Meeta Parikh, Head of the Pathology Department, and her dedicated team. The event was a resounding success, fostering a spirit of generosity and community service among all participants.

Theme 2024

20 years of Celebrating giving: Thank you, Blood donors!

A call to express gratitude to blood plasma and platelet donors around the world for their lifesaving donations.

June 14

World Blood Donor Day

Webinar on "Overview and Need of Antimicrobial Stewardship"

A webinar on "Overview and Need of Antimicrobial Stewardship" was conducted on the 16th May, 2024, from 12 noon to 1 pm on the Cisco Webex platform. The session was led by Dr. Darshan J. Dave, Professor & Head in Pharmacology Dept. The webinar attracted a wide audience, with 392 healthcare professionals from across India. The primary objectives of the webinar were to provide an overview of antimicrobial stewardship and discuss the importance and need for antimicrobial stewardship in healthcare settings. In his opening remarks, Dr. Dave defined antimicrobial stewardship and discussed its importance to fight against antimicrobial resistance (AMR). He discussed antimicrobial stewardship, a crucial approach to managing antibiotic use, addressing the growing threat of AMR and its public health implications. He highlighted the importance of continuous surveillance and adaptation, addressing common issues like resource constraints and practitioner resistance. An engaging question answer session gave attendees a chance to share their experiences and ask questions as the webinar came to an end. Insightful responses were given by Dr. Dave,

who also urged participants to get involved in antimicrobial stewardship initiatives at their own institutions. The talk reinforced the necessity of group efforts and ongoing education to protect antibiotic efficacy and guarantee improved patient outcomes. All participants found the webinar to be enriching due to engaging presentation.

Research Publication

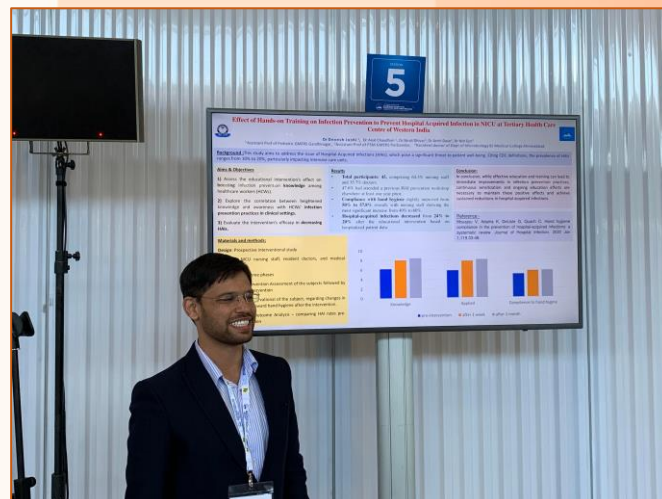
- Vithalani A, Barot P, Shukla A, Patel H, **Dave DJ**. Knowledge, Perception and Practice of Telemedicine among Undergraduate Medical Students at a Tertiary Care Teaching Hospital. Al-Sihah: The Public Health Science Journal. 2024;16(1):20-8. (Indexed in DOAJ)

Dr. Devesh Joshi's Prestigious Achievements

Dr. Devesh Joshi, Assistant Professor of the Paediatric Department at GMERS General Hospital, Gandhinagar, achieved a significant milestone this year by clearing the esteemed MRCPCH exam, earning membership in the prestigious Royal College of Paediatrics and Child Health (UK). Recognized for his contributions, Dr. Joshi was invited to the prestigious Walter Margen Workshop as a young paediatric infectious disease expert during the European Society of Paediatric Infectious Diseases (ESPID) annual meeting in Copenhagen, Denmark, in May 2024.

At the ESPID conference, Dr. Joshi represented India and GMERS Medical College and attached General Hospital, Gandhinagar, presenting three posters, including one based on research conducted at our institute. His participation showcased the high-quality research and clinical work at our institute, garnering significant attention.

Dr. Joshi's achievements have brought great pride to our institution, enhancing the reputation of GMERS General Hospital, Gandhinagar, in the global medical community. We are proud of his accomplishments and look forward to his continued contributions to paediatrics.

Pharmacovigilance Updates

Pharmacovigilance Programme of India (PvPI)

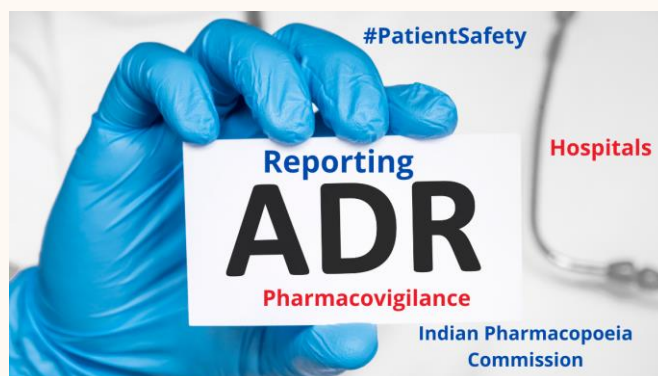
National Coordination Centre,
Indian Pharmacopoeia Commission, Ghaziabad

Month	Number of Individual Case Safety Reports (ICSR) reported to Indian Pharmacopoeia Commission (IPC)
April 2024	62
May 2024	53
June 2024	50

Dr. Darshan J. Dave, Professor and Head, Department of Pharmacology, has been appointed as a member of the Core Training Panel of Pharmacovigilance of Programme of India (PvPI). The terms of reference as member of this committee are to identify trainers for the

training programme of PvPI, identify zone wise training centres, development of training modules and manuals, organize training programmes and interact with national pharmacovigilance centre. The tenure of this membership for 3 years.

“પપ્પા તમે આંખો ખોલતા નહીં હો! હું સંતાઈ જાઉં પછી જ આંખો ખોલજો, જુઓ પપ્પા તમારી આંખો સહેજ સહેજ ખુલ્લી છે.”

“હા બેટા, હું આંખો નહીં ખોલું તું સંતાઈ જાય પછી જ ખોલીશ. બસા!”

“પપ્પા, હું સંતાઈ ગઈ છું, હવે મને શોધવા આવો.”

મેડિકલ કોલેજ ની ખુશનુમા સવાર નું દ્રશ્ય. કોલેજ ની બહાર આવેલા બગીચા ના લીલાછમ ઘાસ માં હજુ ઝાકળ ની ભીનાશ વર્તાતી હતી. ખીલેલા ફૂલો ની આછી ખુશ્બુ ચોમેર પ્રસરીને વાતાવરણને મહેકાવી રહી હતી. ક્યાંક રંગબેરંગી પતંગિયાઓ ની ઊડાઊડ તો ક્યાંક ભ્રમરો નું ફૂલરસપાન વાતાવરણ ને એકદમ આહલાદક બનાવી રહ્યું હતું. કોલેજ ની દર્શ એકદમ ચમકતી અને સ્વચ્છ હતી. એવામાં તમામ વિદ્યાર્થીગણ ના પગલાં લેકચર હોલ તરફ તેજ ગતિ એ વધી રહ્યા હતા. આજે ડૉ. અનિમેષ નું લેકચર હતું. વિદ્યાર્થીગણમાંથી કોઈ ને પણ આજ નું લેકચર મીસ નહોતું કરવું. કેમ કે ડૉ. અનિમેષ બરફ જેવા સોલીડ લાગતાં કોઈ પણ મુદ્દા ને પીગળાવી એકદમ પ્રવાહી બનાવી દેતા અને આ પ્રવાહી જ્ઞાનપિપાસુ વિદ્યાર્થીઓ આસાની થી પી શકતા. ક્લાસ શરૂ થાય એની પહેલાં જ સૌ ને પોતપોતાના સ્થાને જમાવટ કરી લેવી હતી કેમ કે ડૉ. અનિમેષ શિશ્ત ના પણ એટલા જ આગ્રહી હતા. એકવાર એમનું લેકચર ચાલુ થાય અને લેકચર હોલ નો દરવાજો બંધ થાય તો કોઈ ની હિમ્મત નહોતી કે એ દરવાજો ખોલી ને અંદર આવી શકે.

પણ આજે અચાનક લેકચર હોલ નો દરવાજો ખૂલ્યો અને બહાર થી કોઈ એ મૃદુ સ્વરે પૂછ્યું “મે આઈ કમીન સર?”

સૌ વિદ્યાર્થીઓ સ્તબ્ધ. હોલ માં નીરવ શાંતિ છવાઈ ગઈ. બધાને મન માં થયું કે જે પણ છે આજે એની આવી જ બની !

ત્યાંજ ડૉ. અનિમેષ એ રોષપૂર્વક પ્રતિ સવાલ કર્યો “ હૂ ઈઝ સ્ટેન્ડિંગ આઉટસાઈડ ? વોટ ઈઝ યોર નેમ ?”

ત્યાં એક સુંદર નાજુક અને નમણી આકૃતિ લેકચર હોલ માં પ્રવેશી. તેને જોઈ ડૉ.અનિમેષ ની આંખોમાં નો રોષ જાણે ગાયબ થઈ ગયો, નજર તેના પર ઠરી ને સ્થિર થઈ ગઈ અને એક જ મીટિ થોડીવાર માટે તેને નીરખતા રહ્યા.

“સર માય નેમ આશ્લેષા. સોરી ફોર ગેટિંગ લેટ. ઈટ વિલ નેવર હેપન અગેન.” આશ્લેષા ના સ્વર માં આજે મોડા પડ્યા નો ભારોભાર અફસોસ વર્તાતો હતો.

“ઓકે ટેક યોર સીટ.” ડૉ. અનિમેષ એ આછા સ્મિત સાથે પરવાનગી આપી. આશ્લેષા નું સૌંદર્ય દરેક વિદ્યાર્થી ના મનમાં તો વસી જ ચૂક્યું હતું, આજે ડૉ.અનિમેષ ના મન માં પણ આશ્લેષા વસી ગઈ.

તમામ વિદ્યાર્થીઓ સ્તબ્ધ થઈ વધુ અચંબા મા મુકાઈ ગયા. ડૉ.અનિમેષ એ એમના સ્વભાવ અને પ્રકૃતિ થી તદ્દન વિરુદ્ધ વર્તન કર્યું હતું અને એમના મુખ માથી એક પણ ઠપકા નો સૂર આશ્લેષા માટે ના નીકળ્યો.

પછી તો પૂછવું જ શું? કોઈ ને કોઈ બહાને ડૉ.અનિમેષ આશ્લેષાની નજદીક જતાં. એને ના સમજાણ પડે એ મુદ્દા ની છણાવટ કરી સમજાવતાં અને આશ્લેષા તુરંત જ સમજી જતી. બંને કેન્ટીન માં પણ સાથે કોફી પીવા જતાં. ક્યારેક ડૉ.અનિમેષ આશ્લેષા માટે પોતાના હાથે ટિકિન પણ બનાવી લાવતાં અને બંને સાથે લહેજત થી જમતાં. આશ્લેષા ના જન્મ દિવસે તો ડૉ.અનિમેષ આશ્લેષા માટે ગિફ્ટ અને કેક બંને લઈ આવ્યાં અને ધામધૂમ પૂર્વક આશ્લેષા ના જન્મ દિવસની ઉજવણી કરી, એમની આંખો માં હર્ષ છલકાઈ રહ્યો હતો. આશ્લેષા ને પણ ડૉ.અનિમેષ નો સાથ ગમતો.

હવે તમામ ખૂણે એક જ ચર્ચા થવા લાગી, ડૉ.અનિમેષ અને આશ્લેષા ના સ્નેહ સંબંધ ની. વિદ્યાર્થી અને સ્ટાફગણ મા ગણગણાટ શરૂ થઈ ગયો પણ સ્ટાફ ગણ મા કોઈ ની હિમ્મત નહોતી ડૉ. અનિમેષ સાથે આ બાબતે ચર્ચા કરવાની. ડૉ.અનિમેષ જ્યાંથી પણ પસાર થતાં ત્યાં એમની પીઠ પાછળ વિદ્યાર્થીઓ માં કાનાફૂસી થતી, જે ક્યારેક ડૉ.અનિમેષ ના કાને અથડાતી અને ડૉ.અનિમેષ સહેજ પણ પરવા કર્યા વગર નિજ મસ્તી માં મશગુલ રહેતાં.

એક દિવસ ડૉ.અનિમેષ પગથિયાં ચડી ને જઈ રહ્યાં હતાં, ત્યાં જ એમના કાને એ જ મૃદુ અવાજ પડ્યો. ડૉ.અનિમેષ આશ્લેષા નો અવાજ એક જ ક્ષણ માં પારખી ગયાં. આશ્લેષા પોતાના વિશે જ વાત કરી રહી છે એ વાત નો ખ્યાલ આવતાં જ એમના પગ થંભી ગયાં. આશ્લેષા એ પોતાની સાખી ને કંઈક કહ્યું અને એ શબ્દો ડૉ.અનિમેષ ને શૂળ ની જેમ હૃદય માં ભોંકાયા, કારમો આઘાત લાગ્યો અને મન ત્યાંજ વ્યગ્ર અને ઉદાસ થઈ ગયું. આંખો બંધ થઈ અને આંખના ખૂણા થી એક અશ્રુ નું ટીંપું સરી પડ્યું. હૃદય ભારેખમ થઈ ગયું.

ડૉ.અનિમેષ એ ભારેખમ હૃદયે પોતાના ઘર ના દરવાજા નું લૉક ખોલ્યું અને ઘરમાં પ્રવેશતાં જ મુખ માં થી શબ્દો સરી પડ્યા “ બેટા સંતાઈ ગઈ છે ને ? હું આવું છું તને શોધવા !” જેનો કોઈ જ પ્રત્યુત્તર ના આવ્યો.

પોતાની પુત્રી જ્યાં સંતાઈ જતી એ જગ્યા એ જઈ ડૉ.અનિમેષ ઊભા રહ્યાં પણ ત્યાં કોઈ નહોતું. જ્યારે પણ આમ મન ઉદાસીની સીમાઓ ને વટાવતું ત્યારે ત્યારે ડૉ.અનિમેષ ભૂતકાળ માં સરી પડતાં અને વર્તમાન નો ભેદ ભૂલી જતાં. આજે પોતાની 4 વર્ષ ની પુત્રી અર્ની ની એમને બહુ યાદ સતાવી રહી હતી. એ પોતાની પુત્રી ના રૂમ માં ગયાં. 15 વર્ષ થી પોતાની પુત્રી અર્ની નો રૂમ જેમ નો તેમ સાચવેલો હતો. એના રમકડાં એની ઢીંગલી ઓ હજુય જેમની તેમ સચવાયેલી હતી, જેની પર હાથ ફેરવી આજે અર્ની ને એમની નજદીક અનુભવી રહ્યાં હતાં. એક ઢીંગલી ને જોઈ તો એમની આંખો માં હર્ષાશ્રુ આવી ગયાં કેમ કે એ ઢીંગલીને લાવી ને અર્ની ને જ્યારે આપી હતી ત્યારે અર્ની ખૂબ જ ખુશ થઈ ગઈ હતી અને એને એના પપ્પા ના ગાલ પર એક પ્રેમ ભરી પપ્પી આપી હતી. અનાયાસે જ ડૉ.અનિમેષ નો હાથ ગાલ પર એ પ્રેમ ભરી પપ્પી ને અનુભવી રહ્યો હતો, જાણે ગઈ કાલ ની જ વાત ના હોય! ત્યાં જ એમની નજર અર્નીની નોટબુક્સ પર પડી, એ નોટબૂક ખોલી ને જોયું તો એને લખેલી એબીસીડી માં શાહી સુગંધ હજુય અનુભવાતી હતી અને એમની નજર સમક્ષ હોમવર્ક કરતી અર્ની જીવંત બની ગઈ. અર્ની ની તિજોરી માંથી એ કપડાં ને પોતાની છાતી એ લગાવતા અને ભીની થયેલી આંખો સાથે ફરી જેમ ના તેમ

ગડી વાડીને સાચવીને પાછાં તિજોરી માં મૂકી દેતાં.

આમ પોતાની ની પત્ની અને 4 વર્ષ ની પુત્રી અર્ની ના એક ગમખ્વાર કાર અકસ્માત માં થયેલા મૃત્યુ પછી ડૉ. અનિમેષને એકાકીપણું સતત સાલતું રહેતું. પોતાની પત્ની કરતાં ય વધુ અર્ની ની યાદ ડૉ.અનિમેષ ને ભાંગી નાખતી. અચાનક આજે આશ્વેષા દ્વારા ઉચ્ચારાયેલા શબ્દો ફરી કાને પડ્યા અને હૃદય વધુ ભાર તળે દબાઈ ગયું છાતી માં ડૂમો ભરાઈ ગયો અને આંખો માંથી અશ્રુઓ એ પોતાનો રસ્તો શોધી લીધો.

આશ્વેષા ના મન અને આંખો બંને ઉચાટ સાથે કોલેજ માં ડૉ.અનિમેષ ને શોધી રહ્યા હતાં. ત્રણેક દિવસ થી ડૉ.અનિમેષે કોલેજ માં દેખા નહોતી દીધી એટલે ત્વરિત આશ્વેષા ઉચાટ મન સાથે ડૉ.અનિમેષ મળવા એમની ઓફિસ પહોંચી ગઈ. ડૉ.અનિમેષ ઓફિસમાંય નહોતા પણ એમના ટેબલ પર એક ડાયરી પડી હતી. આશ્વેષા પામી ગઈ કે એ ડૉ.અનિમેષ ની એ પર્સનલ ડાયરી હતી. પહેલા તો એને મન થયું કે કોઈ ની પર્સનલ ડાયરી ને ના વાંચે પણ એની જિજ્ઞાસા એને એમ કરતાં રોકી ના શકી અને એ એક પછી એક ઝડપ થી ડાયરી ના પાનાં ને ઊથલાવતી રહી. ડાયરી માં લખેલા કેટલાક વાક્યો એના નજર આગળ થી પસાર થઈ રહ્યા હતા.

“બેટા અર્ની આજે તારી અને તારી મમ્મી ની પુણ્યતિથી છે. બેટા તારી બહુ યાદ આવે છે. બેટા આમ સાવ એકલો મૂકી ને તમે અને તારી મમ્મી જતાં રહ્યા, આવું કરાય ?”

“બેટા અર્ની એવી તો તું ક્યાં સંતાઈ ગઈ કે હજુ પણ હું તને શોધી નથી શકતો, બેટા તું જીતી ગઈ હવે બહાર આવી જા.”

“બેટા આજે તારો રૂમ સાફ કર્યો તારી નોટબૂક્સ, તારી ઢીંગલીઓ, તારા રમકડાં અને હું બધા તારા વગર સૂના પડી ગયા છીએ.”

“બેટા આજે બહુ નવાઈ લાગી, તારું જ પ્રતિબિંબ મારી સામે આવી ને ઊભું રહ્યું. તું બેટા આજે હોત તો આશ્વેષા જેવી જ દેખાતી હોત.”

“બેટા, હવે મને એકલું નથી લાગતું. આશ્વેષા ની આંખો માં હું તને શોધું છું અને તું જાણે મને જોતી હોય એવો આભાસ થાય છે. બેટા આશ્વેષા માં મને મારા વ્હાલ નું પ્રતિબિંબ એટલે કે બેટા તું દેખાય છે.”

“બેટા આજે તારી બહુ યાદ આવી અને તને ભાવતો શીરો બનાવી આશ્વેષા માટે લઈ ગયો અને જ્યારે મેં મારા હાથ થી એને શીરો ખવડાવ્યો તો જાણે એવું લાગ્યું કે હું તને ખવડાવી રહ્યો છું અને આજ થી 15 વર્ષ પહેલાં હું તને ખવડાવતો હતો એ ક્ષણો ને ફરીથી આજે હું જીવ્યો.

“બેટા આજે બીજી નવાઈ ની વાત એ કે તારો અને આશ્વેષા જન્મ દિવસ પણ એક જ છે. તારી મનભાવતી કેક આજે આશ્વેષા પાસે લઈ ગયો અને આશ્વેષા અને તારો જન્મદિવસ મેં ખુશીસભર ઉજવ્યો. આજે બેટા હું તારા જન્મદિવસ

ખૂબ જ ખુશ છું.”

“બેટા અન્યો શું વિચારે છે એની મેં કદીયે પરવા નહોતી કરી, પણ આજે આશ્વેષા ના મુખે આવા શબ્દો સાંભળી ને માફ હૃદય ચિરાઈ ગયું. બેટા આજે બહુ જ ઉદાસ છું, હવે મારે નથી રહેવું આ દુનિયા માં. મારે પણ હવે તારા અને તારી મમ્મી પાસે આવવું છે ”

ત્યાં જ આશ્વેષા લાગણીશીલ બની ગઈ અને આંખો ના બંને ખૂણા ભીના થઈ ગયા. પોતાની સખી સમક્ષ ઉચ્ચારેલા પોતાના શબ્દો યાદ આવ્યા “ જોયું ? ડૉ. અનિમેષ કેવા લટ્ટુ છે મારા પાછળ! એટલે પરીક્ષા ની મને કોઈ ચિંતા નથી. એમને હું બધુ પૂછી લઈશ.”

પોતાના શબ્દો પર આશ્વેષા આજે ભારોભાર પરતાઈ રહી હતી. ડૉ. અનિમેષ ની પિતાતુલ્ય રુનેહ વર્ષોને સમજી જ ના શકી. સમજે પણ કઈ રીતે? પોતે 4 વર્ષ ની ત્યારે જ આશ્વેષા ના પિતા એ આ સૃષ્ટિ માં થી ચીરવિદાય લીધી હતી. એક પિતા વગર ની છોકરીને પિતા ના પ્રેમ ની વ્યાખ્યા ક્યાંથી ખબર હોય? પણ આજે આશ્વેષા ના મન માં ડૉ. અનિમેષ રૂપે એના પિતા એ પુનઃ જન્મ લીધો હતો.

આંખો ના બંને ખૂણા લૂછી ડૉ. અનિમેષ ની માફ માંગવા એ બહાર આવી અને ત્યાંથી પસાર થતાં એક અન્ય પ્રોફેસર ને ડૉ.અનિમેષ વિષે પૂછી લીધું.

“બેટા તને નથી ખબર? ડૉ.અનિમેષ ને આજે સવારે જ હૃદય રોગ નો હુમલો આવ્યો છે અને આપણી જ હોસ્પિટલ ના આઈસીયુ વિભાગ માં દાખલ છે.”

એક પળ નો વિલંબ કર્યા વગર આશ્વેષા ડૉ.અનિમેષ ની પથારી આગળ પહોંચી ગઈ. હજુ ડૉ.અનિમેષ બેભાન હતાં. એમની કાળજી અને દેખરેખ માં આશ્વેષાએ કોઈ ફસર બાકી ના રાખી. ભગવાન ને આશ્વેષા પ્રાર્થના કરી રહી હતી “ તમે એકવાર મારા પિતા છીનવી લીધા, મેં કોઈ જ ફરિયાદ ના કરી પણ હવે બીજીવાર તો મારી સાથે આવું ના કરો, પ્લીઝ!”

અને જાણે ભગવાને આશ્વેષા પ્રાર્થના ની પ્રાર્થના નો સ્વીકાર કર્યો હોય એમ ડૉ.અનિમેષ હવે ભાનમાં આવી રહ્યા હતાં અને આશ્વેષા ની આંખો માં હર્ષ સાથે ભરાઈ ગઈ. આંખો ખોલતાં જ ડૉ.અનિમેષે આશ્વેષા ને જોતાં કહ્યું “ બેટા આશ્વેષા !”

ત્યાં જ આશ્વેષા ડૉ.અનિમેષ ને ભેટી પડી અને સહેજ ભીના સ્વરે કહ્યું “ પપ્પા, આશ્વેષા નહીં અર્ની!”

**From his book "Sneh no Setubandha"
“નીલ”**

**Dr. Nilesh Thakor,
Associate Professor,
Department of Community Medicine**

Sisterhood in Stride

Dr. Ankur Zalawadia
Professor & Head,
Department of Anatomy

MediCeleb Biochemistry Quiz: Winner

1. (a) What was the cause of death of this superstar?
(b) Name the biochemical markers for its diagnosis.
Ans. (a) Neuroendocrine Tumour. (b) Chromogranin A; Urine 5-hydroxyindoleacetic acid; Neuron-specific Enolase

5. (a) Identify the disease this famous physicist suffered from. (b) What is the genetic mutation seen in this disease?
Ans. (a) Amyotrophic Lateral Sclerosis (ALS). (b) Superoxide Dismutase 1 (SOD1)

2. (a) Which disease is common amongst them? (b) Name the biochemical markers to diagnose the disease.
Ans. (a) Type I Diabetes Mellitus. (b) Serum Insulin Level; Blood Sugar Level; Serum C-Peptide Level

6. (a) Identify the common disease they both are suffering from. (b) Which drug gives a false positive spike in serum protein electrophoresis?
Ans. (a) Multiple Myeloma. (b) Daratumumab

3. (a) Name the disease this famous singer is suffering from? (b) What is the genetic mutation seen in this disease?
Ans. (a) Stiff Person Syndrome (SPS). (b) Glutamic acid decarboxylase (GAD65) antibody

7. (a) Identify the autoimmune disease he is suffering from? (b) Which biochemical test supports the diagnosis of this disease?
Ans. (a) Myasthenia Gravis. (b) Acetylcholine Receptor (AChR) Antibody Test

4. (a) Identify the disease for which she was in talk on social media. (b) Which strains are used to prepare the vaccine for the disease?
Ans. (a) Cervical Cancer. (b) HPV type 6, 11, 16, 18

WINNER

Ms. Vrunda Rajput (Batch 2019)

**Measure your
Blood pressure
accurately,
control it,
Live longer**

A call to increase awareness and access to quality hypertension services is crucial for improving public health.